

DEONTOLOGIA I PRAWO LEKARSKIE	
NAZWA PRZEDMIOTU	Deontologia i prawo lekarskie
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
PROWADZĄCY	dr hab. Julia Stanek, prof. UAFM
OSOBA ODPOWIEDZIALNA	dr hab. Julia Stanek, prof. UAFM
LICZBA GODZIN	
WYKŁADY	10 godz.
KONWERSATORIUM	15 godz.
CELE PRZEDMIOTU	
CEL 1	Zapoznanie studentów z regulacjami prawnymi i zasadami deontologicznymi dotyczącymi wykonywania zawodu lekarza, a w szczególności z prawami pacjenta, obowiązkami zawodowymi lekarza oraz zasadami odpowiedzialności prawnej i zawodowej.
CEL 2	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i analizowania problemów prawnych oraz etycznych występujących w praktyce lekarskiej, zwłaszcza dotyczących zgody pacjenta, obowiązku informacyjnego, tajemnicy lekarskiej, dokumentacji medycznej, poszanowania prywatności, intymności i godności pacjenta. Przygotowanie studentów do podejmowania decyzji zawodowych zgodnych z prawem i zasadami etyki lekarskiej.
EFEKTY UCZENIA SIĘ	

DEONTOLOGIA I PRAWO LEKARSKIE

MW1	Wiedza: D.W6. rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w relacji z pacjentem;
MW2	Wiedza: D.W15. zna zasady informowania pacjenta o niepomyślnym rokowaniu;
MW3	Wiedza: D.W16. zna i rozumie główne pojęcia, teorie i zasady etyczne służące interpretowaniu i analizowaniu zagadnień moralno-medycznych;
MW4	Wiedza: G.W5. zna regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;
MW5	Wiedza: G.W11. zna regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, prowadzenia dokumentacji medycznej oraz odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza;
MW6	Wiedza: G.W17. zna pojęcie błędu medycznego oraz najczęstsze przyczyny błędów medycznych i zasady opiniowania w takich przypadkach;
MW7	Wiedza: G.W7. zna obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu;
MW8	Wiedza: G.W8. zna regulacje dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia innych badań medycznych;
MW9	Wiedza: G.W9. zna regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, leczenia paliatywnego, chorób psychicznych;
MU1	Umiejętności: D.U14. posiada zdolność rozpoznawania etycznych wymiarów decyzji medycznych i odróżniania aspektów faktualnych od normatywnych;
MU2	Umiejętności: G.U5. wyjaśnia osobom korzystającym ze świadczeń medycznych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;
MU3	Umiejętności: G.U8. działa w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych.

WYMAGANIA WSTĘPNE

brak

DEONTOLOGIA I PRAWO LEKARSKIE

TREŚCI PROGRAMOWE

SZCZEGÓŁOWY OPIS BLOKÓW TEMATYCZNYCH

WYKŁAD 1	Wprowadzenie do deontologii lekarskiej i prawa medycznego. Definicja i źródła prawa medycznego. Relacje między prawem, zasadami deontologii lekarskiej i standardami zawodowymi. Sprawiedliwość w medycynie i organizacja ochrony zdrowia. Struktura i finansowanie systemu ochrony zdrowia. Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych. – 2 godziny
WYKŁAD 2	Pacjent jako osoba i podmiot stosunku prawnomedycznego. Status prawny pacjenta, lekarza i podmiotu leczniczego. Zasady organizacji podmiotów leczniczych oraz warunki wykonywania zawodu lekarza. – 2 godziny
WYKŁAD 3	Prawa pacjenta i powiązane z nimi prawa i obowiązki lekarza. Pojęcia godności i autonomii pacjenta. – 2 godziny
WYKŁAD 4	Eksperyment medyczny i badania naukowe w medycynie. Etyczne i prawne wymogi prowadzenia badań z udziałem ludzi. Podstawowe regulacje prawa farmaceutycznego istotne dla praktyki lekarza. – 2 godziny
WYKŁAD 5	Wybrane zagadnienia bioetyczne i prawnomedyczne. Etyczne i prawne problemy prokreacji, antykoncepcji i przerywania ciąży. Leczenie paliatywne i opieka nad pacjentem umierającym. Stwierdzanie zgonu, kryteria stwierdzania śmierci mózgu oraz prawne i etyczne aspekty transplantacji tkanek i narządów. – 2 godziny
KONWERSATORIUM 1	Wykonywanie zawodu lekarza w praktyce. Prawo wykonywania zawodu oraz zasady wykonywania zawodu podczas stażu podyplomowego. Obowiązki lekarza wynikające z prawa i Kodeksu Etyki Lekarskiej. Samorząd lekarski, praca w zespole medycznym oraz zasady prowadzenia praktyki lekarskiej. Analiza przypadków rodzących odpowiedzialność zawodową. – 3 godziny

DEONTOLOGIA I PRAWO LEKARSKIE

KONWERSATORIUM 2	Prawa pacjenta. Analiza przypadków dotyczących zgody i odmowy zgody na świadczenie zdrowotne, w tym pacjentów małoletnich, niezdolnych do świadomego wyrażenia zgody oraz stanów nagłych. Klasyfikacja i podstawy prawne leczenia bez zgody pacjenta. Zakres i sposób przekazywania informacji o stanie zdrowia. Wyjątek terapeutyczny. Osoby uprawnione do uzyskania informacji. Analiza przypadków rodzących odpowiedzialność cywilną, karną i zawodową. – 3 godziny
KONWERSATORIUM 3	Tajemnica lekarska i przesłanki jej ujawnienia. Informowanie o niepomyślnym rokowaniu, opieka nad pacjentem umierającym oraz obowiązki lekarza związane ze stwierdzeniem zgonu. Przywilej terapeutyczny. Analiza przypadków rodzących odpowiedzialność cywilną, karną i zawodową. – 3 godziny
KONWERSATORIUM 4	Dokumentacja, zaświadczenia i opinie lekarskie. Prowadzenie, udostępnianie i ochrona dokumentacji medycznej. Podstawy prawne i praktyczne aspekty opiniowania sądowo-lekarskiego. Analiza przypadków rodzących odpowiedzialność cywilną, karną, zawodową i administracyjną. – 3 godziny
KONWERSATORIUM 5	Błąd medyczny i odpowiedzialność lekarza. Analiza przypadków rodzących odpowiedzialność cywilną, karną i zawodową. Zasady postępowania pozwalające ograniczać ryzyko błędów medycznych. – 3 godziny
METODY DYDAKTYCZNE	
	Burza mózgów Dyskusja Debata Wykłady Studium przypadku Prezentacja multimedialna
NAKŁAD PRACY STUDENTA	
GODZINY KONTAKTOWE Z NAUCZYCIELEM AKADEMICKIM	25 godzin
GODZINY BEZ UDZIAŁU NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO	Przygotowanie do zajęć 10 godzin Przygotowanie do egzaminu 20 godzin

DEONTOLOGIA I PRAWO LEKARSKIE	
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU	55 godzin
REGULAMIN ZAJĘĆ I WARUNKI ZALICZENIA	
Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie konwersatoriów.	
METODY OCENY POSTĘPU STUDENTÓW	
W ZAKRESIE WIEDZY	egzamin końcowy
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI	egzamin końcowy
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	aktywność na zajęciach
SPRAWDZIANY KSZTAŁTUJĄCE	brak
SPRAWDZIANY PODSUMOWUJĄCE (I i II termin)	Termin I: egzamin pisemny (5 pytań kasusowych) Termin II: egzamin pisemny (5 pytań kasusowych) Każde z 5 pytań kasusowych oceniane jest w skali: 1 punkt – odpowiedź prawidłowa; 0,5 punktu – odpowiedź częściowo prawidłowa; 0 punktów – odpowiedź nieprawidłowa albo brak odpowiedzi.
KRYTERIA EGZAMINU/ ZALICZENIA Z OCENĄ	
NA OCENĘ 3,0	3 pkt
NA OCENĘ 3,5	3,5 pkt
NA OCENĘ 4,0	4 pkt
NA OCENĘ 4,5	4,5 pkt
NA OCENĘ 5,0	5 pkt
LITERATURA OBOWIĄZKOWA	
• M. Nesterowicz, <i>Prawo medyczne</i>, Toruń, 2010. • R. Kubiak, <i>Prawo medyczne</i>, Warszawa, 2017. • Kodeks Etyki Lekarskiej: https://nil.org.pl/dokumenty/kodeks-etyki-lekarskiej	
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA	

DEONTOLOGIA I PRAWO LEKARSKIE

- Mirosław Nesterowicz, *Prawo medyczne. Komentarze i glosy do orzeczeń sądowych*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017.

AKTY PRAWNE

- Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 37 ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 581 ze zm.).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 156 ze zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.).
- Ustawa z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich ze zm. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1342).
- Ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta (Dz.U. z 2023 r. poz. 1692 ze zm.).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego ze zm. (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 917).
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1675 ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 612 ze zm.).
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 2).
- Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1185).
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 442).
- Ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1575).
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1590).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 795).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 383 ze zm.).
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE – ogólne rozporządzenie o ochronie danych (Dz.Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 798 ze zm.).